



**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Pactis. Consilium XLVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

Privil. Clem. 1. in fine Ve lue pendente &c. ex qua & beneficia & quodcumque aliud ius cuique clerico auferre potest, &c. Proposuit de concess. preben. Ve & Imperator de seis subditis statuere potest, praesertim ex iusta & omnium maxime reipublicae vel necessaria vel utili causa, DD. in l. item si verberatum §. 1. de rei vindic. Iason. in l. fin. C. Si contra ius vel utilit. publ. qualis est hae fectorum & Calendarij reformatio; quam consultum erat facere in intercalari mense, hoc est, Februario, sine confusione & perturbatione aliorum sequentium; quod fieri deberet, si qui ex Februario detracti sunt, ex Martio suppleri deberent: ita enim consequenter faciendum esset & in alijs mensibus, sed cum nimis magna absurditas.

- 3 Verum itaque est hunc nominatum, exacto mense Februario, quamvis sic deciso & abbreviato, illucescente ultima illius die, etiam si plenè exacta seu completa non fuerit, complese nonum promotionis suae annum: regulariter enim in favorabilibus tempus pro completo habetur, cum ad novissimum diem perventum est, etiam si is nondum totus praeteriit, d. l. Annulus, l. si ita fuerit de munif. testam. 3. §. minorem de minorib. ¶ Quinto certior rationem iuris sequendo, ad constituendum dictum novennium videri posset sufficere initium novi anni attingisse, & ingressum esse, etiam si nondum adimpletus fuerit: nam cum de honoribus & promotionibus agitur, quae certa aetati debentur vel deferuntur, inchoati anni pro plenis habentur, l. Ad rem publicam §. annus de mun. & honor. ¶ Quisquam, §. Sabius Ad S. C. Trebell. Quo respectu nihil necesse est scrupulosius insistere in hac ambiguitate, an exempti hi dies suppleri debeant ex sequente Martio, ut novi anni integrum implementum per decursum trecentorum sexaginta quinque dierum constitui possit, ad constituendam habilitatem nominati ad maiorem taxam dicti indulti Apostolici. Et quoad praedicta Concordata, quia vacatio illius Capellaniae in Martium incidit, Pontifici non Ordinario cedere debet; & per consequens indubitatè comprehensa sub praedicta nominatione: cum alioqui per dictum indultum Apostolicum, praesertim quod Hadrianus Papa ad augmentum confirmando concessit, dictis concordatis sit derogatum. Atque ita ius nominati putamus esse iustum & validum, illique cunctas objectiones, quas facit hoc novum Calendarium, nulla ex parte resistere.

De Pactis.

S Y M M A R I U M.

Pactum incertum de salario

1. Salarium incertum promissum an peti possit.
2. Clericus quas causas agere possit.
3. Salarium quando qua petere possit.
4. Coniungimus consanguineo gratis operam impendere praesumitur.
5. Obligatio remuneratoria actionem non dat, licet remunerationem permittat.

CONSILIVM XLVIII.

DE IVRE PONT.

QUAMQVAM abundè satis scriptum, & ex iure deductum sit per D. Ad vocatum huius causae in prima instantia, quòd ad obtinendum victoriam Domicello Guidoni de Roze Appellato, contra Dominum Ludovicum à Mathys Appellantem, sufficiat; ad illustrandam tamen causam pauca adiciemus. Et illud in primis quòd clavum totius causae continet, quòd in actis nusquam extet probata aliqua promissio certi vel incerti salarii per quandam Ioannam Pfalmier, materteram Appellati ipsi Appellanti facta. * Quo casu dubitari posset, num etiam incertum salarium, per stipulationem solemnem promissum, peti posset; quòd à plerisque negatum, Glos. in l. Salarium & in l. 1. C. Mandati, plerique alij admittunt, Salic. in l. Adversus nu. 2. C. Mandati: sed tantum nuda pollicitatio, ex sola voluntate dictae Ioannae, incertè remunerationis. Nam percurrendo testimonia, D. Ioannes Charle de promissione aut pollicitatione d. Ioannae nihil deponit; sed hoc tantum, quòd ipsa testi confessa sit, quòd Appellanti pro servitio suo in testamento providisset; quòd & verum fuit, uti ex testamento ejus exhibito constat. Franciscus Genique secundus testis de nuda pollicitatione incertè remunerationis testificatur, quòd scilicet dixerit se gratissimam fore, & liberaliter remuneraturam. Cui per omnia est similis (quamvis tamen minimè temporanea, sed ex loco & tempore singularis (depositio Martini de Renerse quarti testis, atque item testimonium Balduini Massyn, quòd d. Ioanna Aetori dixerit, ego recompenabo sic, quòd tibi gratulaberis: in quo nihil adhuc est praeter nudam pollicitationem, hoc est, offerentis nudam promissionem, interrogatione aut stipulatione nulla praecedente, l. Pactum de pollicitat. Alij testes Aetoris de promissione, aut pollicitatione, vel recognitione nihil deponunt: ita ut neque ex praedictis tribus singularibus testibus, pollicitationis probatio constitui queat, multò minus promissionis alicujus, l. Iurisdictione C. De testib. c. Licet ex quadam eod. tit. neque ex probata pollicitatione actio aliqua dari: cum expresso iure, d. l. Salarium C. Mandati & l. Qui mutuum §. Salarium D. eod. tit. quod in proposito dissimulari aut circumveniri non potest, constitutum sit, ex incerti salarii vel remunerationis pollicitatione, nec actionem, nec Iudicis officium dari; neque illud petendi ordinariè, vel extra ordinem, ullam esse facultatem: * praesertim quia Appellans in ea functione & conditione non fuerit, imò nec esse potuerit, ut causas alienas agere aut sollicitare potuerit; quia scilicet Clericus fuerit beneficiatus, & Canonicus, c. 1. Ne Clerici vel monachi &c. cui coram iudicibus saecularibus postulare, aut procuratorem seu sollicitatorem agere, non permittitur, nisi pro conjuncta aut miserabili persona; idque adhuc eo casu gratis, c. 1. de postul. & ibi Innoc. Hostien. Bo. hic. & Panorm. Specul. tit. De advocatis §. 1. vers. Coniunctas autem. ¶ Nam qui implorationem officij iudicis permittunt ei, qui citra ullam conventionem, hoc est, solemnem promissionem operas suas alicui exhibuit, Salic. in d. l. Adversus. C. Mandati, hoc requirunt, ut is qui remunerationem laboris petit, in ea conditione fuerit, quòd soleat suas operas locare, & ex huiusmodi operis se sustentare: ut est in eo, qui

qui officium procuratoris, Advocati, vel sollicitatoris publice exercet, & se petentibus exhibet, *Bar. in l. i. §. ludi. De var. & extrar. cognit. Freder. de Senis consilio 218. Alex. cons. 109. Super eo quo quaritur vol. 6.* Iam vero ex his actis non tantum non constat, Actorem in ea qualitate, aut ejus professionis fuisse, sed ex adverso constat presumptione juris, non potuisse eum tale officium exercere, aut sub mercede operas suas sic locare; & ex propria confessione Actorem cognitione propinqua d. Ioannam contingere: † ideoque incipiendo initium ex libitorum laborum, presumptionem esse, quod affectione domestica & sanguinis id fecerit, atque ita vix esse ut sumptuum factorum vlla debeat haberi ratio, multo minus salarii ac remunerationis, iure alicujus obligationis, aut officio iudicis *l. i. in fine, in verb. pro affectione domestica, l. Alimentat. Quod in vxorem l. si pater. C. de neg. gestis.* Ita ut manifestum sit, Actorem ex morte d. Ioannae induisse audaciam & invercundiam petendi id, quod ea vivā numquam cogitatus erat; quod plerisque familiare est; qui animo & cogitatione officij, & amicitiae amico operas suas exhibent, ut postmodum depravatā primā intentione, heredes amici vexent. In summa in nuda d. Ioannae declaratione nihil constitui potest, nisi forte nuda naturalis obligatio antidotalis seu remuneratoria, † ex qua numquam potest competere actio ad exigendum, sed tantum potestas datum retinendi, *l. sed est lege §. consuluit de petis. hered. Ioan. de amicis consilio 41. Quamvis probatum.* Et cum liberalitati ac remunerationi finem & modum faciat propria remunerantis ac liberalitatem exercētis voluntas, & in aliquo consuliisse ac providisse amico sufficiat; inquirendum esset in primis, an d. Ioanna suam sollicitationem insequendo, (quā contentus in genere fuisse dici debet Actor, qui alio modo sibi caveri aut modum salarii sibi prescribi non curavit) aliquam remunerationem fecerit; quod in proposito accidit nam constat ex depositione supradicti primi testis, quod d. Ioanna ei declaraverit, quod remunerationem huius sollicitationis fecisset per legata in suo testamento, de quo etiam hic constat; & quod Actor dicit sibi inutile esse legatum, quasi ei abjudicatum, nihil est, quia de eo non constat in his actis.

Sic ergo ex his, quae diximus, & praefati D. Advocati consilio luculenter deducta sunt, indubitissimum esse putamus jus partis appellatae & pro eo stare victoriam causa: ideoque partes Reverendi D. Iudicis esse, ut absolutoriam sententiam D. Officialis Leodiensis confirmet; Appellante in omnibus expensis condemnato.

De Pactis.

SUMMARIUM.

Pactum ex turpi causa.

1. Promissum turpetur exigi nequit.
 2. Iudex ex officio potest partem ex turpi causa petentem repellere.
 3. Possidentis conditio melior in paritate turpitudinis.
 4. Dos ad iustum matrimonium tantum pertinet.
- Conf. Wam. Tom. 1.

5. 7. 1. Stuprans virginem debet eam ducere aut dotari.
6. Stuprator praesumitur seduxisse.
8. Administrandi potestate concessa non est libertas dispensandi.
9. Statuto vel consuetudine induci non potest, ut Clerici immodice donent de bonis Ecclesiae.
10. Praelati debita ex fructibus beneficii solvenda.
12. Dos illicitè promissa, vel matrimonio non sequuto soluta, condici potest.
13. Lucrum nuptiale vigere statuti vel consuetudinis non debetur ex clandestino matrimonio.

CONSILIUM XLIX.

CERTA & analytica responsio dari non potest ad casum propositum; propter facti propositi incertitudinem, & ex utraque parte contrarietatem ac diversitatem. Ceterum quia sic res proponitur, ut ad utrumque responso ac decimo postuletur; praesupposita veritate facti propositi, ut in utramque partem proponitur; separatim ad utramque questionem respondimus. Et primò quidem, praesupponentes facti contingentiam talem esse, qualis pro parte Boatini regularis Praelati proponitur, nulla est dubitatio, † quin Seia ejusque modernus maritus nullam prorsus actionem habeat ad tria millia coronatorum Caiae matri ipsius promissa; ob id, quod Caia mercalem habens filiam Seiam dicto Boatino stuprandam educare vicissim promiserit usque ad pubertatis annos; ita quod turpitudine maritis stipulantis huiusmodi pecuniae exactionem impediatur, *l. Mercalem C. de condit. ob turp. caus. imò actionem alicui non permittat: * sic quod iudex adversario etiam non postulante, aut de tali turpitudine non opponente, ex officio repellere possit ex ea causa agentem, Bal. in d. l. Mercalem; satis enim se excludit agendo, & intentionem ex tali turpitudine proponendo: cum etiam pro hoc stupro poenam legis Iuliae affici debuerit, l. Et si amicus cum l. seg. Ad l. ludi de adul. Et quā ratione Caiae matri inde nulla obligatio aut actio saltem efficax competere potuit Seiae filiae, quia eadem est causa heredis & defuncti; nec debet ex delicto ac turpitudine defuncti haeres captare lucrum. † Nihil obstante quod par sit turpitudine Boatini lupi stupro & lenocinio hoc promittentis; quia in pari turpitudinis causa melior est possidentis conditio, *l. i. C. de condit. ob turp. caus. l. In pari. de reg. iur.* quae certius dicuntur, si, quod pro parte Boatini proponitur, nulla alia promissio intercedit, quam liberalis tractationis.*

Quod ad alteram summam decem millium coronatorum attinet, propter inficiationem Boatini nihil dubitandum, quin ad illam nulla quoque actio competat; ex hac nimirum causa, quod, uti proponitur, promissa non fuerit; non etiam ex ista objectione, quod Seia ad suum concubitum Edmundum ministrum Boatini admisit, durante concubinato ipsius Boatini, * Et si enim propter adulterium uxor donationem propter nuptias seu illius spem amittit, *l. Consensu C. de repud. in ea tamen, quae adulterium non committit, hoc est, quae varè uxor non est, ut nec donatio propter nuptias, sic nec illius amissio constitui potest, l. propter vio-*

latam